

Asia: VN/16357/2020

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä

Laatukriteerikokonaisuus ja sen vaikuttavuus

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

Oikeusrekisterikeskus kiittää mahdollisuudesta lausua julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä.

Laadittua esitystä voidaan pitää hyvin perusteluna ja kattavana sekä kannatettavana kriteeristönä. Yhteisellä kriteeristöllä voidaan vaikuttaa mm. eri tahojen tuottamien aineistojen vertailukelpoisuuteen/yhdistettävyyteen parantavasti. Huomioitavaa kuitenkin on, että tiedon laadun vaatimukset voivat vaihdella merkittävästi saman tiedon eri käyttötarkoitusten ja/tai elinkaaren vaiheiden välillä. Esitys toi hienosti esiin tiedon laadun vaatimuksia usealta kannalta.

Kuinka hyvin laatukriteerit ja mittarit tukevat yhteismitallista tiedon laadun tunnistamista ja siitä keskustelemista julkishallinnossa?

-

Missä yhteyksissä laatukriteeristön mukainen yhteinen tiedon laadun tunnistaminen ja määrittely tukisi julkishallinnon tiedon hyödyntämistä ja avaamista?

-

Miten hyvin laatukriteeristö ja mittaristo toimisi tiedon laadun parannuksen tukena pidemmällä tähtäimellä?

-

Tiedon käyttäjän tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien kokonaisuus vaikuttaa tiedon käyttäjän näkökulmasta?

Lähtökohtaisesti yksittäisen havainnon tiedot täyttävät käyttötarkoituksen mukaiset laatukriteerit, mutta kun näitä eri käyttötarkoituksia varten muodostettuja tietoja yhdistetään laajoiksi

tietoaineistoiksi, voidaan kohdata ongelmia esimerkiksi tietojen erilaisten tarkkuustasojen suhteen. Jokainen tieto on ollut ensisijaisen käytön tarpeisiin riittävän tarkka, mutta koska samaa tietoa voi syntyä eri käyttötarkoitusten yhteydessä, miten varmistetaan, että näissäkin tapauksissa tiedot olisivat yhdenmukaiset ja vertailukelpoiset. Esimerkiksi tiedon päivitystiheys; toisessa käyttötarkoituksessa vuosittainen päivitys vastaa tarpeita, kun toisaalla saman tiedon päivitystarve on jatkuva.

Laadittu esitys luo hyvän rungon ja avaa tiedon laatuun vaikuttavia tekijöitä hyvin ja voidaan siten nähdä hyvänä avauksena kohden yhtenäisiä ja laadukkaita tietoaineistoja, jotka mahdollistavat ensisijaisen käytön lisäksi myös tiedon toissijaisen käytön esimerkiksi päätöksen teon tueksi.

Tuottaako se riittävän kuvan yksittäisen tietoaineiston laadusta sen käyttäjän tueksi?

-

Tiedon tuottajan tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon avaamisen yhteydessä vaikuttaisi tiedon tuottajan näkökulmasta?

Laadittu esitys itsessään voidaan nähdä jo hyväksi tietopaketiiksi tiedon laadun erilaisista kriteereistä. Nämä olisi hyvä huomioida erityisesti tietoaineistojen tietorakenteita ja sisältöjä suunniteltaessa. Toivottavaa olisi myös pyrkiä huomioimaan nämä myös kaikkia tietoja muodostettaessa. Voi kuitenkin olla haastavaa kyetä huomioimaan kaikkia tiedon elinkaaren aikana olevia käyttötarkoituksia ajatellen vaadittavat laadun tarkkuustasot. Käytännössä usein tiedon ensisijaisen käytön tarpeisiin peilaten määritellään tiedon laatu ja sen taso ja harmillisen usein unohdetaan tiedon mahdollinen jatkokäyttö ja tämän merkitys tulisi pyrkiä huomioimaan nykyistä paremmin.

Esitys laatukriteereistä on vähintäänkin hyvä kuvaus tiedon laatuun vaikuttavista eri tekijöistä, haasteena voitaneen nähdä mille tasolle suositus ja tiedon laatutaso käytännössä tulisi laatia, jotta siitä saatavat hyödyt ja sen toteuttamisen vaatima työmäärä olisivat balanssissa.

Mitä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon tuottajan näkökulmasta edellyttäisi?

-

Laatukriteeristön ja mittariston hallinta

Millaiset tehtävät ovat mielestäsi laatukriteeristöä ja mittaristoa ylläpitävän ja kehittävän tahon tärkeimmät tehtävät?

Ylläpitää ja kehittää mittaristoa sekä sen mahdollisista muutoksista tiedottaminen. Tärkeää on myös pitää yllä keskustelua asian ympärillä, sekä tarvittaessa avata asiaa tarkemmin ja/tai tukea tietojen tuottajia.

Minkälaisista tukeista ja koordinaatiosta odotat tältä taholta?

-

Millainen verkostotoiminta edistäisi laatukriteeristön ja mittariston käyttämistä ja kehittämistä parhaiten?

-

Kivinen Jussi
Oikeusrekisterikeskus

Tylli Aino
Oikeusrekisterikeskus